

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

SEKRETARZAT MARSZAŁKA SENATU
Wpłynęło dn. 30.07.08.
nr 4630 podpis *[signature]*

Warszawa, 2008.07.29

DKOW - ZF/ES-0401- 405/08

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

[signature]
SEKRETARZAT
Kancelaria Prace Senackich
Wpłynęło dn. 31.07.08. zał.
nr 5695 podpis *[signature]*

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na przekazane pismem BPS/ DSK – 043 – 691/08 z dnia 16 lipca 2008 roku oświadczenie złożone przez Pana Senatora Władysława Dajczaka w sprawie egzaminu gimnazjalnego, uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Nauczyciele realizują w procesie nauczania cele edukacyjne, zapisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (Dz.U. nr 83 poz. 562, z późn. zm.) i wszystkimi wcześniejszymi rozporządzeniami wydanymi od 1999 r. i regulującymi kwestie dotyczące przeprowadzania egzaminów zewnętrznych, egzamin gimnazjalny sprawdza wiadomości i umiejętności ustalone w standardach wymagań będących podstawą do przeprowadzania egzaminu w ostatnim roku nauki w gimnazjum.

Zgodnie z art. 22 ust. 2 pkt 10 *Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów, z uwzględnieniem zasady, że wymagania powinny uwzględniać cele i zadania edukacyjne, zakres treści nauczania oraz umiejętności i osiągnięcia uczniów zawarte w odpowiednich

podstawach programowych. Przy tym zgodnie z art. 3 pkt 13 ww. ustawy ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o podstawie programowej, należy przez to rozumieć obowiązkowe na danym etapie kształcenia zestawy celów i treści nauczania oraz umiejętności, a także zadania wychowawcze szkoły, które są uwzględniane odpowiednio w programach wychowania przedszkolnego i programach nauczania oraz umożliwiają ustalenie wymagań egzaminacyjnych. Formułując zadania egzaminacyjne, czyli stawiając wymagania uczniom, można więc odwoływać się do znajomości przez uczniów wszystkich wskazanych w niej treści, także obowiązkowych lektur.

Standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego z części humanistycznej (por. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2001 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów* (Dz. U. Nr 92, poz. 1020, z późn. zm.) obejmują m.in. czytanie i odbiór tekstów kultury (ze szczególnym uwzględnieniem tekstów należących do polskiego dziedzictwa kulturowego), ale także – w ramach tworzenia własnego tekstu – standardy zakładają, że gimnazjalista potrafi pisać tekst na zadany temat (w tym charakterystykę) i, co szczególnie istotne, analizować, porównywać, porządkować i syntetyzować informacje zawarte w tekstach kultury. Z kolei podstawa programowa z języka polskiego dla gimnazjalnego etapu kształcenia wymienia teksty kultury, z którymi powinien zapoznać się każdy gimnazjalista. Rejestr tych tekstów od 1999 r. parokrotnie ulegał zmianie, zawsze jednak na liście obowiązkowych lektur gimnazjalisty były dwa dzieła literatury polskiej, do których znajomości odnosiło się zadanie 32. z tegorocznego egzaminu: „Kamienie na szaniec” Aleksandra Kamińskiego i „Syzyfowe prace” Stefana Żeromskiego. Polecenie zawarte w zadaniu 32. z części humanistycznej tegorocznego egzaminu gimnazjalnego precyzyjnie i poprawnie merytorycznie zdefiniowało wymagania stawiane uczniom, którzy je wykonywali. Wymagania te były nie tylko zgodne ze standardami wymagań, ale też – czego wymaga ustawa – z podstawą programową kształcenia ogólnego (od gimnazjalisty wymagano napisania charakterystyki wybranego bohatera tekstów kultury wymienionych jako obowiązkowe w podstawie programowej kształcenia ogólnego).

Ministerstwo Edukacji Narodowej podjęło działania mające na celu zdiagnozowanie skali nieprawidłowości w realizacji podstawy programowej z języka polskiego w gimnazjach, które ujawniły się w trakcie przeprowadzania części humanistycznej

egzaminu gimnazjalnego. Zwrócono się z prośbą do Kuratorów Oświaty o pilne zebranie i dostarczenie informacji ze wskazaniem precyzyjnych danych dotyczących oddziałów, w których nie zrealizowano żadnej z obu lektur i liczbę uczniów w każdym z ww. oddziałów. Uczniowie, którzy nie udzielili odpowiedzi na pytanie 32. w arkuszu egzaminacyjnym zostali objęci, w procesie rekrutacyjnym, indywidualną opieką kuratorów. Ministerstwo Edukacji Narodowej zgromadziło dokładne dane na temat skali tego zjawiska, by zadbać o każdego ucznia, którego sprawa mogła dotyczyć.

Zgłaszane przez różne środowiska oświatowe opinie dotyczące m. in. terminu egzaminu gimnazjalnego, zostaną rozpatrzone we współpracy z Centralną Komisją Egzaminacyjną i okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi, a także kuratoriami oświaty, by doskonalić i usprawniać przeprowadzanie sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych.

Proponowane w przygotowywanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej reformie programowej zmiany pozwolą na uproszczenie prawa, przez zdefiniowanie w jednym dokumencie programowym zarówno treści kształcenia, jak i standardów wymagań egzaminacyjnych, opisanych w postaci efektów kształcenia.

z poważaniem

W/Z MINISTRA
SEKRETARZ STANU.

Krzyszyna Szumilas
Krzyszyna Szumilas